

Indisch Herinneringscentrum

BRONBEEK

**INDISCH GEHEUGEN
VOOR DE TOEKOMST**

Indisch Geheugen voor de Toekomst

Jaarplan 2016 Indisch Herinneringscentrum (IHC)

Periode: 1 januari tot en met 31 december 2016

Inhoudsopgave

1. Inleiding	pag. 5
2. Doelstellingen IHC	pag. 9
3. Activiteitenplan	pag. 11
3.1 Organisatie IHC	pag. 11
3.1.1 Personele organisatie	pag. 12
3.1.2 Vrijwilligersorganisatie	pag. 12
3.1.3 Financiële en salarisadministratie	pag. 13
3.1.4 Functie IHC als herinneringscentrum	pag. 13
3.1.5. Samenwerking met andere organisaties	pag. 15
- Museum Bronbeek	
- Stichting Herdenking 15 augustus 1945	
- Herinneringscentra	
- Nationaal Comité 4 en 5 mei	
- Indische organisaties en erfgoedinstellingen	
- Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45	
- Universiteit van Amsterdam	
- NIOD	
- Oorlogsgravenstichting	
3.2 Activiteiten IHC	pag. 24
3.2.1 Herinneren in relatie tot herdenken	pag. 24
3.2.2. Voorlichting en educatie	pag. 25
3.2.3 Kennisloket en online media	pag. 33
3.2.4 Podiumactiviteiten	pag. 34
4. Begroting	pag. 37

1. Inleiding

Dit jaarplan is een gedetailleerde uitwerking van de geplande activiteiten van het Indisch Herinneringscentrum (IHC) in 2016. De begroting is opgesteld als onderdeel van de planning- en controlecyclus. Het IHC is gevestigd op landgoed Bronbeek in Arnhem en is het vierde nationale herinneringscentrum van de Tweede Wereldoorlog¹ in Nederland.

Terugblik op 2015

In 2007 is het IHC-bestuur van het eerste uur aangetreden. Aan het bestuurslidmaatschap is een termijn verbonden. Eind 2014 is de heer Kees Neisingh als eerste afgetreden, conform het rooster van aftreden. Hij is als penningmeester/secretaris opgevolgd door de heer Peter Steenmeijer. Op 1 oktober 2015 is de voorzitter, de heer Erry Stoové, afgetreden. Hij is als voorzitter opgevolgd door het bestuurslid de heer Jan Willem Kelder. Ten tijde van de totstandkoming van dit jaarplan waren nog gesprekken gaande met een kandidaat bestuurslid.

In 2015 heeft het IHC, naast haar reguliere activiteiten (gefinancierd door het ministerie van VWS), ook het project Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst uitgevoerd (gefinancierd door het vfonds).

In dit project werkt het IHC samen met Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 (Stichting Herdenking). Daarmee is in 2014 een samenwerkingsconvenant gesloten voor een periode van drie jaar. Het doel is een verdergaande samenwerking te bereiken tussen het IHC en Stichting Herdenking. De organisatie van de herdenking op 15 augustus en de randprogrammering hieromheen zijn vervat in het programma Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst. Met de activiteiten bereikt het IHC een breed publiek en 15 augustus wordt goed op de kaart gezet in Nederland. Tegelijkertijd zijn activiteiten geïnitieerd om grotere groepen jongeren te bereiken, onder andere met de organisatie van INDOroutes en de digitale campagne #Ikherdenk.

In 2015 was het 70 jaar geleden dat er daadwerkelijk een einde kwam aan de Tweede Wereldoorlog voor het Koninkrijk der Nederlanden. In de activiteiten van het IHC liep het thema '70 jaar na dato' er als een rode draad doorheen met vragen als: Was er daadwerkelijk sprake van vrijheid? Nu, 70 jaar na dato is het goed om stil te staan bij die 'vrijheid'. Hoe kijken we terug op 15 augustus 1945 en waar staan we nu? Het centrale thema was: 'Mijn herinnering, jouw verhaal'.

Zonder de eerste generatie uit het oog te verliezen, zijn de belangrijke stappen gezet om de jongere generaties te bereiken. Het IHC heeft zich in 2015 nog meer hierin verdiept, door vast te stellen wie we daadwerkelijk bedoelen met de jongere generaties. De verschillende generaties werden aangesproken in hun eigen 'taal', onder andere door inzet van 'iconen' uit de gemeenschap (zoals Brainpower, Sandra Reemer en Jörgen Raymann voor de #Ikherdenk campagne). Door de doelgroep meer te betrekken bij en deel uit te laten

¹ In het vervolg van dit document wordt onder de 'Tweede Wereldoorlog' ook verstaan de 'nasleep' (Bersiap, onafhankelijkheidsstrijd en repatriëring)

maken van de programmering (Indische Salons), profileert het IHC zich meer en meer als regisseur en coördinator van activiteiten, die tevens andere organisaties faciliteert.

Het IHC is een netwerkorganisatie. Vanuit die hoedanigheid onderhoudt het IHC een duurzame relatie met diverse organisaties, vrienden, vrijwilligers en betrokkenen. Samen met die organisaties en mensen kan het IHC krachtiger inzetten op het bereiken van zijn doelgroepen.

De communicatie van het IHC via internet (websites, webportaal, Facebook, Twitter) heeft in 2015 een enorme vlucht genomen. Het aantal volgers groeit gestaag en het IHC wordt goed opgemerkt. Op 15 augustus was #Ikherdenk zelfs trending topic. De Melati (Indische jasmijn), is geïntroduceerd als symbool van de herdenking op 15 augustus. De Melati is ongekend populair. Rondom de herdenkingsdatum zijn er duizenden exemplaren afgenomen. De Koning, leden van het Kabinet en andere hoogwaardigheidsbekleders, droegen allemaal de Melati bij de herdenkingsplechtigheid.

Het IHC denkt ook na over zijn toekomst. In 2015 is een plan opgesteld: 'Verankering van het Indisch Herinneringscentrum in de Nederlandse samenleving: Scenario's voor de toekomst. Hierin is een plan uitgestippeld voor de effectieve ontplooiing van het IHC tot een echt Heritage centre op de langere termijn.

In 2015 heeft het IHC zich gericht op implementatie van de educatieve producten in het onderwijs. De Wereld Express was daarbij het belangrijkste en grootste project. 2015 was het eerste volledige jaar waarin de Wereld Express rondreisde en het was een zeer succesvol jaar. De Wereld Express heeft maar liefst op twaalf plekken gestaan (het streven was minimaal acht). De ontvangst was bovendien zeer positief, zowel bij scholen, jongere bezoekers als volwassen bezoekers.

Maar ook de lancering van de game On the Ground Reporter Indonesië droeg bij aan de implementatie in het onderwijs. Samen met Uitgeverij Deviant is de game aan alle mbo-scholen aangeboden. In de eerste helft van 2015 was de game ruim 2000 keer gespeeld. Dat was nog voor het bijbehorende lesmateriaal was ontwikkeld. Verder is met het jeugdboek 'Dromen van vrijheid', de vitrine in het Museon en de activiteiten rondom 15 augustus ook een jongere doelgroep (10+) in aanraking gekomen met de geschiedenis van Nederlands-Indië.

Het IHC in 2016

Het IHC is een actieve netwerkorganisatie, die expertise levert en zijn kennis aanbiedt aan anderen. In 2016 zet het IHC de eerste stappen in zijn ontwikkeling naar het heritage centre van de toekomst. Het centrum - naar het voorbeeld van Ellis Island - zal ruim toegankelijk zijn met het Kenniscentrum Repatriëring als uitgangspunt voor de publiekspresentatie. In de visie van het IHC houdt dat in dat de organisatie aan het publiek een vaste publiekspresentatie kan bieden, met daarbij een ontmoetingscentrum. Het is de kerntaak van het Indisch Herinneringscentrum en de doelgroep vraagt hier expliciet om. Pas

dan geeft het IHC daadwerkelijk invulling aan zijn functie als herinneringscentrum van de Tweede Wereldoorlog en wordt recht gedaan aan de oprichtingsbrief van 2007.²

In 2016 werkt het IHC de geselecteerde scenario's uit van het plan: 'Verankering van het Indisch Herinneringscentrum in de Nederlandse samenleving: Scenario's voor de toekomst. Er wordt een haalbaarheidsonderzoek gedaan van een of twee scenario's, waarbij het IHC zichtbaar en tastbaar is. De minimale variant is het betrekken van de hele boerderij op Landgoed Bronbeek.

De belangstelling voor de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië is ruim 70 jaar na dato nog altijd groot. Minister-President Rutte sprak op 15 augustus 2015 bij de Indiëherdenking in Den Haag. Hij gaf aan dat het een plicht is om blijvend aandacht te besteden aan de actieve herinnering voor deze periode van de Nederlandse geschiedenis. We bevinden ons echter wel in een omslagpunt. De ooggetuigen van de oorlog zullen er over een aantal jaren niet meer zijn. Wat rest zijn de documenten, dagboeken, filmmaterialen enz. De Tweede Wereldoorlog heeft voor de nieuwe generaties een andere betekenis. Ook laten zij zich vaak anders informeren, veelal via internet en digitale middelen. Deze ontwikkelingen in hoe de nieuwe generaties (kinderen van de oorlog) zich bezig houden met en laten informeren over de Tweede Wereldoorlog, zal het IHC de komende jaren nauwgezet volgen en er vervolgens op inspelen.

Voor het derde jaar op rij, werken het IHC en Stichting Herdenking samen in het programma Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst. We zetten programmering in dezelfde lijn voort, omdat de kracht in de herhaling en bekendheid van de activiteiten zit. Ook in 2016 zijn er Indische Salons, wordt de #Ik herdenk campagne vervolgd, de Melati wordt nog breder verspreid en er wordt samen met Stichting Herdenking vorm en inhoud gegeven aan de herdenking en de programmering op 15 augustus.

Het IHC wil de kennis en bewustwording over de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië verspreiden en stimuleren. Bij Indische Nederlanders en alle mensen die een directe band met deze geschiedenis hebben, maar ook bij Nederlanders die geen enkele relatie hebben met Nederlands-Indië. De geschiedenis van Nederlands-Indië is immers een essentieel onderdeel van de geschiedenis van Nederland. In 2016 concentreert het IHC zich juist op deze laatste groep mensen: een breed publiek bestaande uit jongeren (10-15 jaar) en volwassenen, die geen directe relatie hebben met Nederlands-Indië.

Met betrekking tot de voorlichting aan volwassenen, wil het IHC de doelgroep gaan verbreden ten opzichte van 2015. Het IHC heeft de afgelopen jaren zijn naamsbekendheid en activiteiten onder de 'Indische groep' versterkt. Nu wil het IHC een stap verder gaan, door de grote groep 'niet-Indische' mensen te bereiken. Het IHC doet dat door projecten te maken die dicht bij de mensen staan, bijvoorbeeld in het Indische Buurten project. Voor

² De kerntaak staat helder omschreven in de brief van de staatssecretarissen van de ministeries van VWS en Defensie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer (d.d. 26 juli 2007; kenmerk OHW-U-2782806) over de oprichting van het Indisch Herinneringscentrum.

andere projecten werkt het IHC samen met partners, die een gegarandeerd bereik hebben onder deze doelgroep (bijvoorbeeld de NOS, RTV Utrecht en de Anne Frank Stichting).

In dit jaarplan worden de activiteiten verder uitgewerkt in het Activiteitenplan (hoofdstuk 3). Alle activiteiten dragen het motto 'Indisch Geheugen voor de Toekomst'.

2. Doelstellingen IHC

Het IHC heeft de taak en de ambitie om *blijvend betekenis te geven aan de herinnering van de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië en de nasleep daarvan*. Het levend houden van de herinnering zorgt ervoor dat veel mensen - en voornamelijk de jeugd - zich bewust zijn van de betekenis van WOII in Nederlands-Indië en de gevolgen daarvan destijds voor overzeese landgenoten. Het IHC hanteert daarbij het motto:

Indisch Geheugen voor de Toekomst

De tentoonstelling 'Het Verhaal van Indië', het webportaal 'Indië in Oorlog', het educatieve stripboek 'De Terugkeer' en de Wereld Express (een reizende doe-tentoonstelling) zijn belangrijke middelen van het Indisch Herinneringscentrum om de aandacht te vestigen op de geschiedenis van de Indische Nederlanders. Op eigen wijze vertellen ze elk het verhaal van de Indische gemeenschap. Ze vormen de basis voor steeds nieuwe activiteiten en producten die het Indisch Herinneringscentrum, zoveel mogelijk samen met anderen, ontwikkelt. Opdat de herinnering blijft bestaan, ook in de toekomst.

De doelen van het IHC zijn meerledig. Allereerst richt het IHC zich op *het overdragen van kennis over Nederlands-Indië en Indonesië met de nadruk op de Tweede Wereldoorlog en de nasleep, de wereldwijde verspreiding van de Indische gemeenschap en de integratie binnen de Nederlandse samenleving. Dit heeft tot doel de kennis over en inzicht in dit hoofdstuk van de Nederlandse geschiedenis te vergroten en daarmee bewustwording en empathie te creëren bij jongeren en volwassenen met alle betrokkenen van deze geschiedenis*.

Het IHC werkt vanuit een onafhankelijke positie samen met diverse organisaties en daarnaast bevordert het IHC samenwerking tussen organisaties. Het IHC werkt o.a. samen met Stichting Herdenking 15 Augustus 1945, Museum Bronbeek en het Museon. Daarnaast participeert het IHC in een aantal samenwerkingsverbanden, waaronder het kenniscentrum Oorlogsbronnen (NIOD) en het bestuur van Stichting Musea en Herinneringscentra '40-'45.

Het IHC is *het vierde nationale herinneringscentrum van de Tweede Wereldoorlog* - naast Kamp Westerbork, Kamp Vught en Kamp Amersfoort - dat *toegevoegde waarde* biedt aan de Indische gemeenschap en aan het veld van erfgoedinstellingen.

De doelen en activiteiten van dit jaarplan zijn gebaseerd op de *missie* van het IHC:

Het IHC informeert en verhaalt op waardige, inhoudelijke en beeldende wijze over de Tweede Wereldoorlog en de nasleep ervan in Nederlands-Indië en over de Indische gemeenschap vanaf 1900 tot heden. Het verrijkt kennis, bewustwording en empathie en zet aan tot nadenken over de toenmalige gebeurtenissen, actuele situaties en het eigen handelen.

Samengevat heeft het IHC tot doel:

- *blijvend betekenis geven aan de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië*
- *vergroten van kennis en bewustwording in Nederland (en in het buitenland) over dit hoofdstuk van de vaderlandse geschiedenis*
- *Een pleisterplaats en ontmoetingsplek bieden voor het Nederlandse publiek en de Indische gemeenschap in het bijzonder.*
- *toegevoegde waarde bieden aan de Indische gemeenschap en de erfgoedinstellingen als het vierde nationaal herinneringscentrum van de Tweede Wereldoorlog*

3. Activiteitenplan

Het IHC geeft strategisch invulling aan zijn taak om de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië levend te houden met een viertal **kernactiviteiten**:

- Invulling geven aan herinneren in relatie tot herdenken
- Voorlichting geven en educatieve activiteiten ontwikkelen
- Fungeren als (inter)nationaal en centraal kennisloket
- Invulling geven aan podiumactiviteiten

De kernactiviteiten hebben betrekking op de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië en de nasleep daarvan. Bij de uitvoering van activiteiten wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de reeds beschikbare eigen middelen van het IHC.

3.1 Organisatie IHC

De organisatie van het IHC is blijvend in ontwikkeling. Dat is belangrijk, omdat het IHC zo in staat blijft om zijn ambities waar te maken.

Het IHC heeft de ambitie om zich te profileren als herinneringscentrum van de Tweede Wereldoorlog mét een fysiek ontmoetings- en kenniscentrum dat toegankelijk is voor het publiek. Op landgoed Bronbeek zijn de mogelijkheden daarvoor (tot op heden) beperkt. In 2016 werkt het IHC de geselecteerde scenario's uit van het plan: 'Verankering van het Indisch Herinneringscentrum in de Nederlandse samenleving: Scenario's voor de toekomst. Er wordt een haalbaarheidsonderzoek gedaan van een of twee scenario's.

Het IHC profileert zich als netwerkorganisatie. Het heeft samenwerkingsverbanden met hoofdspelers in het veld, zoals de Stichting Herdenking 15 Augustus 1945, de andere herinneringscentra en oorlogs- en verzetsmusea, het Nationaal Comité 4 en 5 mei, Museum Bronbeek, de Universiteit van Amsterdam, Indische organisaties en het Landelijk Steunpunt Gast sprekers. Voor een goede invulling van zijn taken, is het van belang een goed evenwicht te hebben tussen het aantal personeelsleden c.q. vrijwilligers/stagiaires én de hoeveelheid uit te voeren taken.

In de volgende paragrafen wordt dieper ingegaan op de aspecten waarmee de ambities van het IHC verwezenlijkt worden.

Resultaat:

- Realistisch en haalbaar huisvestingsplan voor de verankering van het Indisch Herinneringscentrum in de Nederlandse samenleving.

3.1.1 Personele organisatie

In 2016 bestaat de staf van het IHC uit vier voltijds medewerkers:

- Directeur (1 fte)
- office manager/projectmedewerker (1 fte)
- medewerker (web)redactie, communicatie en publieksactiviteiten (1 fte)
- medewerker educatie en voorlichting (1 fte)

Het IHC begeeft zich in een uitgebreid netwerk van organisaties en het aantal activiteiten is groot. Dat vraagt meer en meer van de huidige staf. Het is een positieve ontwikkeling dat steeds meer organisaties het IHC weten te vinden als samenwerkingspartner. Vrijwilligers, stagiairs en externe krachten worden dan ook regelmatig ingezet. Zo is het Educatiebureau ingehuurd voor ondersteuning bij de planning, logistiek en de publieksbegeleiding van de Wereld Express.

Resultaat:

- Flexibele inzet van vrijwilligers en stagiairs.
- Inzet van externe krachten bij de opzet en uitvoering van projecten.
- Inzet van Het Educatiebureau voor de 'Wereld Express', p.m. (gedurende de looptijd van de 'Wereld Express').

3.1.2 Vrijwilligers en stagiaires

Doelgroep: iedereen die zich wil inzetten om het IHC te ondersteunen in zijn werk

Het IHC heeft een vaste groep vrijwilligers in de regio Arnhem en Den Haag. In Den Haag helpen de vrijwilligers bij podiumactiviteiten, bijvoorbeeld op 15 augustus. In Arnhem verrichten zij diverse werkzaamheden: helpen bij podiumactiviteiten, interviews uitwerken, administratieve werkzaamheden verrichten. Het huidige aantal vrijwilligers is voldoende om de diverse werkzaamheden aan te kunnen. Daarom richt het IHC zich in 2016 niet op uitbreiding van het aantal vrijwilligers, maar op behoud van de huidige vrijwilligers en in overleg met hen uitbreiding van de taken die zij verrichten.

Het IHC heeft daarnaast in 2015 een stagiaire gehad van de Universiteit Utrecht. Dat is zo goed bevallen, dat het IHC samen met de universiteit bekijkt of dit in 2016 weer mogelijk is. Het IHC hoort vaak dat er in het onderwijs te weinig aandacht is voor de geschiedenis van Nederlands-Indië. Die bewering zou het IHC graag onderzocht zien worden. Daarom wil het IHC een stageplek creëren, waarbij de stagiair uitzoekt op welke wijze de geschiedenis van Nederlands-Indië in het primair en voortgezet onderwijs wordt behandeld. Daarbij ligt de nadruk op de officiële lesmethodes en schoolboeken: wat staat daar in over Nederlands-Indië?

Resultaat:

- Behoud van het huidige aantal vrijwilligers
- Het IHC biedt een stage aan, waarin wordt uitgezocht op welke wijze de geschiedenis van Nederlands-Indië in het primair en voortgezet onderwijs wordt behandeld.

3.1.3 Financiële - en salarisadministratie

De directeur voert de personeelsadministratie. De salarisverwerking is uitbesteed. Bij de controle van de jaarrekening begin 2015 gaf de accountant ter overweging mee om over te gaan op twee (in plaats van drie) uitvoerders bij de financiële administratie en de bijbehorende rapportages.

Het IHC heeft besloten om in 2016 de volledige financiële administratie onder te brengen bij een uitvoerder. Die is verantwoordelijk voor de administratieve verwerking, de financiële rapportages en het opstellen van de jaarrekening. De accountantscontrole wordt ook in 2016 uitgevoerd door DDJ Accountants.

Resultaat:

- In 2016 worden de salaris- en financiële administratie uitgevoerd door één uitvoerder.
- De financiële - en salarisadministratie zijn overzichtelijk en correct.

3.1.4 Verankering van het IHC als herinneringscentrum

Herinnerings- en ontmoetingscentrum IHC

De publiekspresentatie 'Het Verhaal van Indië' vormt momenteel de vaste presentatie van het IHC (samen met Museum Bronbeek). Deze presentatie voorziet voor een deel in de behoefte om de geschiedenis met elkaar te delen. Het is echter geen ontmoetingscentrum.

Het IHC wil volledig invulling geven aan zijn functie als vierde herinneringscentrum van de Tweede Wereldoorlog. In de visie van het IHC houdt dat in dat de organisatie aan het publiek een vaste publiekspresentatie kan bieden, met daarbij een ontmoetingscentrum. Het ontmoetingscentrum biedt ruimte voor de Indische gemeenschap om te ontmoeten, te delen, te herinneren en te herdenken en de mogelijkheid om het Indische gedachtegoed te presenteren. Het is een kerntaak van het IHC en de doelgroep vraagt hier expliciet om.³ Het IHC is dan echt een ankerpunt in de Nederlandse samenleving.

³ Deze kerntaak staat helder omschreven in de brief van de staatssecretarissen van de ministeries van VWS en Defensie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer (d.d. 26 juli 2007; kenmerk OHW-U-2782806) over de oprichting van het Indisch Herinneringscentrum.

De verankering van het IHC als herinneringscentrum in Nederland

In het toekomstplan 'Verankering van het Indisch Herinneringscentrum in de Nederlandse Samenleving: Scenario's voor de Toekomst', zijn de ankerpunten van het IHC benoemd en wordt de inhoudelijke koers van het IHC geformuleerd. Doelstelling is dat het IHC binnen enkele jaren daadwerkelijk verankerd is in de Nederlandse samenleving

De *ankerpunten* van het IHC als nationaal herinneringscentrum, zijn als volgt geformuleerd:

A. De oprichtingsbrief van 2007

Uitgangspunt hierbij is:

- De bovenvermelde oprichtingsbrief is en blijft het eerste ankerpunt van het Indisch Herinneringscentrum.

B. Een fysieke locatie c.q. pleisterplaats bieden.

Uitgangspunten hierbij zijn:

- Het IHC biedt het publiek een herinneringscentrum, dat de pleisterplaats is van Indisch Nederland en waar de Tweede Wereldoorlog van Nederlands-Indië met de nasleep centraal staat.
- De mogelijkheden voor toekomstige doorontwikkeling vanuit de eigen missie van het Indisch Herinneringscentrum op Bronbeek worden beperkt door de vanuit Defensie gestelde randvoorwaarden.
- Het IHC streeft naar groei en synergie binnen of buiten Landgoed Bronbeek.

C. Verbinder van Indische organisaties

Uitgangspunt hierbij is:

- Het IHC is opgezet als kenniscentrum (Indisch Geheugen voor de Toekomst) dat de verbindende factor is voor diverse Indische organisaties.

D. De middelen waarmee het publiek bereikt wordt

Uitgangspunten hierbij zijn:

- De presentatie 'Het verhaal van Indië' zal in principe, minimaal tot 2020 in museum Bronbeek te zien blijven (dan is de beoogde levensduur van 10 jaar bereikt).
- Het IHC streeft naar optimale afstemming van de eigen presentatie(s) met die van de samenwerkingspartner.
- Een herinneringscentrum à la 'Ellis Island' (Kenniscentrum Repatriëring): Nadruk wordt bij een nieuwe presentatie gelegd op het directe gevolg van de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië, de periode vanaf de onafhankelijkheidsverklaring van de Republiek Indonesië tot en met de repatriëring van Nederlanders, Indische Nederlanders en

overige groepen in de periode 1946-1949 (inclusief de 'Bersiap' en de zogenaamde 'Politioenele Acties') en de daarop volgende repatriërings-'golven' in de periode 1949-1965. Het gaat daarbij om verschillende groepen: de zogenaamde 'spijtoptanten', inwoners die door de RI als 'staatsgevaarlijk' werden aangeduid en anderen die gedwongen of vrijwillig kozen voor een bestaan in Nederland. Het kenniscentrum gaat zeker niet voorbij aan de periode van de Tweede Wereldoorlog, omdat de historische context van belang is om de verhalen te begrijpen.

- Bij het ontwikkelen van een nieuwe publiekspresentatie moet recht gedaan worden aan de gelaagde en complexe geschiedenis van de dekolonisatie, terwijl ook sprake moet zijn van een zinvolle en logische aanvulling op en verdieping van het 'Verhaal van Indië' zo lang dat in Arnhem te zien blijft.
- Digitale middelen blijven een belangrijk onderdeel voor overbrengen en uitwisselen van kennis en publiekscommunicatie.
- Publieksactiviteiten, educatie en voorlichting.

Aanpak:

In 2016 worden twee geselecteerde scenario's op haalbaarheid onderzocht en uitgewerkt, zodat er daadwerkelijk uitvoering gegeven wordt aan het toekomstplan 'Verankering van het Indisch Herinneringscentrum in de Nederlandse Samenleving: Scenario's voor de Toekomst'. Tegelijkertijd zoekt het IHC politieke en financiële steun voor zijn toekomstplannen.

Resultaat:

- In de loop van 2017 beschikt het IHC over een fysiek herinnerings- en ontmoetingscentrum conform toekomstplan. Belangrijke stappen daartoe worden in 2016 gezet.

3.1.5 Samenwerking met andere organisaties

Voor het IHC is de samenwerking met Indische organisaties van belang, waarbij een prominente plek is toebedeeld aan Stichting Herdenking 15 Augustus 1945. Als herinneringscentrum van de Tweede Wereldoorlog, werkt het IHC samen met de andere herinneringscentra: Kamp Amersfoort, Kamp Vught en Kamp Westerbork. Daarnaast is er de samenwerking met Museum Bronbeek/KTOMMB, vanwege de gezamenlijke tentoonstelling 'Het Verhaal van Indië'.

Het IHC zoekt ook samenwerking met Indonesische counterparts, om zich daadwerkelijk te kunnen richten op de fysieke plek van het Indisch Herinneringscentrum, namelijk Indonesië, het voormalig Nederlands-Indië.

Het IHC werkt in 2016 samen met diverse organisaties. Een overzicht daarvan is hieronder opgenomen.

Museum Bronbeek

Doelgroep: Alle geïnteresseerden in de geschiedenis van Nederlands-Indië

In 2015 zijn de voormalige winkel en vergaderzaal omgebouwd in een museumwinkel annex koffiecorner. Onder de naam Café Batavia is de museumwinkel in mei 2015 geopend. Dit is een positieve ontwikkeling voor de bezoekers, omdat men nu ook een kopje koffie of thee met eventueel een koek of wat snoep kan nuttigen in het museumgebouw.

Wisseltentoonstellingen bij Het Verhaal van Indië

In 2016 organiseert het IHC samen met Museum Bronbeek vijf wisseltentoonstellingen bij de vaste tentoonstelling Het Verhaal van Indië. Deze wisseltentoonstellingen hebben een tweeledig doel:

- Nieuw publiek stimuleren om naar Het Verhaal van Indië te komen, door meer en gevarieerder aanbod te presenteren.
- Meer bezoekers bij Het Verhaal van Indië ontvangen, doordat de wisseltentoonstellingen publiciteit en bezoek genereren.

Het IHC organiseert en maakt de volgende vijf wisseltentoonstellingen, steeds in samenwerking met verschillende partners. De wisseltentoonstellingen passen over het algemeen op de 1^e verdieping van het museum: ter hoogte van zaal 4 – 6 van Het Verhaal van Indië. De uitzondering is in maart en april 2016, omdat de tekeningen van die wisseltentoonstelling bij zaal 1 tot en met 6 worden gemaakt.

Januari - februari 2016: Dromen van vrijheid

Het IHC maakt een wisseltentoonstelling bij het nieuwe jeugdboek 'Dromen van vrijheid'. De tentoonstelling bestaat uit een aantal vitrines, die bij zaal 4 van Het Verhaal van Indië worden geplaatst. In de vitrines liggen objecten uit de collectie van Truus Huizenga, Museum Bronbeek en het Museon. Samen vertellen deze objecten het verhaal van 'kind zijn in een kamp'. Hoe was het om als kind in een Japans kamp gevangen te zijn? Waar speelde je mee, wat was belangrijk, hoe kwam je je tijd door? Bij de tentoonstelling komt een lesbrieven voor het onderwijs en worden gastlessen verzorgd door de schrijfsters Lieke van Duin en Truus Huizenga.

Maart - april 2016: Tekeningen Linda de Wit

Kunstenaar Linda de Wit verbeeldt de geschiedenis van Nederlands-Indië in kleurrijke tekeningen van 30x40 cm. In totaal komen er ongeveer 40 tekeningen te hangen in de gangen bij zaal 1 t/m 6 van Het Verhaal van Indië. Linda de Wit gebruikt de historische tijdsperiodes uit Het Verhaal van Indië als leidraad. Zo maakt zij bijvoorbeeld een tekening van Kamp Tjideng, die bij zaal 4 komt te hangen.

Mei - juni 2016: Indië Tabee

Samen met fotograaf Corné Sparidaens heeft Machtelt de Vries een fotoserie gemaakt, gecombineerd met interviews en kaarten/infographic/illustraties. Ze hebben 12 Indische Nederlanders geportretteerd, die met de boot naar Nederland zijn gekomen. Corné en Machtelt waren benieuwd naar hun verhalen over de bootreis en hun aankomst in Nederland. De wisseltentoonstelling bestaat uit 12 panelen, met daarop een grote, indringende foto en het verhaal van de geïnterviewden.

Juli - september 2016: Second Generation

In het project *Second Generation* onderzoekt fotograaf/kunstenaar Jochem Sanders op welke wijze traumatische oorlogservaringen van ouders op hun kinderen (en ook op latere generaties) doorwerken. Centraal in dit project staan de kinderen van de slachtoffers uit Nederlands-Indië. Met een serie portretten maakt Jochem hun trauma zichtbaar. Trauma's die immer aanwezig zijn en deel uitmaken van een persoon, maar bijna altijd onder de oppervlakte blijven.

Oktober - november 2016: Kopi Susu

Rosa Verhoeve onderzoekt de thematiek rondom de repatriëring uit Indië en het oorlogsverleden van haar ouders. Dat doet zij in een fototentoonstelling en bijbehorend fotoboek. In 1957 maakten haar ouders de gedwongen oversteeek van Indië naar Nederland. In 2007, precies vijftig jaar later, reist Verhoeve terug naar Indonesië, als start van haar fotoproject *Kopi Susu*. Niet om op zoek te gaan naar wat ooit geweest is, maar om te kijken wat Indonesië nu voor haar betekent. Haar eigen blik staat centraal: de blik van de tweede generatie, met de erfenis van haar familie in het achterhoofd. Op reis door het land van haar ouders heeft zij beelden gemaakt over wat het betekent om zowel *Kopi* als *Susu* te zijn. *Kopi Susu* laat een eigen stem horen. Verhoeve onderzoekt de thematiek zonder oordeel of kant-en-klare antwoorden, in een poëtische beeldtaal die méér wil zijn dan een persoonlijke anekdote.

Resultaat:

- Het IHC organiseert en maakt vijf wisseltentoonstellingen bij Het Verhaal van Indië
- Als gevolg van de wisseltentoonstellingen neemt het bezoek aan Het Verhaal van Indië met 5% toe.

Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 (Stichting Herdenking)

Doel: Het IHC en Stichting Herdenking geven op een toekomstbestendige wijze vorm aan de Indiëherdenking, zodat ook jongere generaties betrokken blijven bij de herdenking.

Het IHC onderhoudt duurzaam contact met de Stichting Herdenking 15 augustus 1945. Dit is vastgelegd in een samenwerkingsconvenant. Herinneren (IHC) is onlosmakelijk verbonden met herdenken (Stichting Herdenking). Bij de organisatie van de Indiëherdenking op 15 augustus in Den Haag komen beide elementen (herinneren en herdenken) bij elkaar. Stichting Herdenking en het IHC ontwikkelen samen een visie op

herdenken in de toekomst en op de organisatie van de Indiëherdenking in de toekomst. Dit doen zij om er voor te zorgen dat er in de toekomst blijvend invulling gegeven kan worden aan de herinnering en herdenking op 15 augustus.

Het secretariaat van Stichting Herdenking is ondergebracht bij het IHC. Voor de intensievere samenwerking tussen het IHC en Stichting Herdenking heeft het fonds reeds twee jaar een externe subsidie verleend. De samenwerking omhelst de uitvoering van het herinnerings- en herdenkingsprogramma op 15 augustus, als ook de programmering van activiteiten. De programmering bestaat uit diverse activiteiten onder de titel 'Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst'. Dit programma valt onder de extern gefinancierde projecten.

Uit projectsubsidies kan geen personeel bekostigd worden. De voorbereidingen van de Indiëherdenking zijn zo omvangrijk, dat het een beroepskracht vergt. In 2016 wordt de haalbaarheid van een (parttime) beroepskracht onderzocht.

Aanpak:

Het IHC en Stichting Herdenking intensiveren hun samenwerking. Het IHC voert het secretariaat van de Stichting Herdenking en gezamenlijk wordt het programma georganiseerd in het World Forum (herinneringsdeel) op 15 augustus. Het Nationaal Comité 4 en 5 mei verleent ondersteuning bij de herdenking bij het Indisch Monument.

Resultaat:

- IHC voert het secretariaat van Stichting Herdenking. Daarvoor zijn externe middelen ter beschikking gesteld.
- Onderzoek naar haalbaarheid (parttime) beroepskracht voor de organisatie van de Indiëherdenking.
- Gezamenlijke organisatie van het programma in het World Forum op 15-8.
- Uitvoering van het project 'Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst'.

Herinneringscentra

Doel: Een duurzame samenwerking tussen de vier nationale herinneringscentra.

Er vindt structureel overleg plaats (4 x per jaar) tussen de directeuren van de vier nationale herinneringscentra, waardoor zij steeds meer verbondenheid met elkaar hebben en krijgen. In het directeurenoverleg worden nieuwe ontwikkelingen gevolgd en wordt onderzocht welke gezamenlijke nieuwe projecten er opgezet kunnen worden. Het streven is een duurzame samenwerking, die toegevoegde waarde oplevert voor zowel de herinneringscentra als het publiek.

Aanpak:

De gemeenschappelijke deler bij de herinneringscentra vormt de Molukse (en deels Indische) geschiedenis. In 2014 is voor de derde maal een gezamenlijke Indische/Molukse

dag georganiseerd door de gezamenlijke herinneringscentra. Afspraak is dat de vier herinneringscentra een jaarlijks terugkerende dag organiseren op of rond 21 maart (Gedeeld verleden, gedeelde verhalen), waarbij onderdelen uit de geschiedenis van de Indische en Molukse gemeenschap (in relatie tot de Tweede Wereldoorlog) worden belicht. Ook in 2016 (65 jaar na aankomst eerste Molukkers in Nederland) staat deze dag gepland.

Op educatief vlak werkt het IHC samen met het Landelijk Steunpunt Gastspreekers (LSG), dat ondergebracht is bij Herinneringscentrum Kamp Westerbork (zie hiervoor hoofdstuk 3.2.2 Voorlichting en educatie).

Resultaat:

- Organisatie van activiteiten op of rond 21 maart 2014 met o.a. aandacht voor de Molukse geschiedenis.
- Voortzetting samenwerking met het LSG op het vlak van educatie.

Nationaal Comité 4 en 5 mei

Doel: Het IHC heeft, op basis van overleg met Indische herdenkingsorganisaties en het Nationaal Comité 4 en 5 mei (NC), een visie op het verankeren van het verleden in de toekomst: het levend houden van de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië.

Het IHC vervult een brugfunctie naar het NC, dat het kenniscentrum is voor herdenken en vieren. Het IHC draagt ertoe bij dat het Nationaal Comité - ondanks de in de naamgeving daarvan genoemde data van 4 en 5 mei - het belang van de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië en de datum 15 augustus blijft erkennen. Het IHC en het NC bieden beide ondersteuning bij de organisatie van de Indiëherdenking in Den Haag.

Aanpak:

Het IHC ondersteunt de herinneringsactiviteiten en het Nationaal Comité ondersteunt de herdenkingsplechtigheid op 15 augustus in Den Haag. Zo werken zij gezamenlijk met Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 aan een goed georganiseerde dag in het World Forum en bij het Indisch Monument.

Resultaat:

- Een goed georganiseerde Herdenkingsdag op 15 augustus in Den Haag.

Indische organisaties en erfgoedinstellingen

Doel: Het IHC profileert zich als netwerkorganisatie in het veld van de Indische organisaties en erfgoedinstellingen.

In de IHC database van Indische organisaties zijn bijna 240 organisaties opgenomen. Het IHC volgt nauwgezet de ontwikkelingen in de erfgoedwereld, anticipeert hierop en speelt in op de ontwikkelingen. Daarnaast volgt het IHC wat er leeft binnen de verschillende

organisaties, zoekt samenwerking en levert desgevraagd een bijdrage aan de programmering van activiteiten. Tegelijkertijd leert het IHC ook van andere organisaties, door uitwisseling van informatie en praktijkervaringen.

In de huidige situatie zijn verschillende ontwikkelingen in het veld te zien:

- Organisaties kunnen geen opvolgers vinden voor bestuursleden. Daarmee komt de voortzetting van de activiteiten en het behoud van collecties in gevaar.
- Organisaties die in staat zijn een bestuursverjonging (voortzetting door de volgende generatie) door te voeren, geven daarmee ook een nieuwe impuls aan de activiteiten.
- Organisaties krimpen in of kunnen niet meer voortbestaan vanwege een gebrek aan financiële middelen, bijvoorbeeld vanwege het stopzetten van de subsidie, het teruglopen van de uitvoeringstaken of het inkrimpen van de leden/klantenkring.
- Er zijn verschillende Indische organisaties, die door de derde en/of vierde generatie worden opgezet en aangestuurd. Zij zijn succesvol en hebben hun eigen achterban. Hierin is een 'opleving' te zien in de interesse voor de geschiedenis van Indische Nederlanders in brede zin (cultuur, oorlog, repatriëring). Zij profileren zich vooral via internet (o.a. Indisch3, Hoezo Indo, Nasi Idjo) en Facebook (o.a. Indo's Be Like), maar ook via activiteiten.

Aanpak:

Het IHC zal desgevraagd in gesprek gaan met die Indische organisaties (zoals ook met Stichting Herdenking 15 augustus 1945) en erfgoedinstellingen (in relatie tot de Tweede Wereldoorlog) die, vanwege hun veranderende positie, op zoek zijn naar nieuwe ideeën c.q. mogelijkheden om de betreffende organisatie, delen van de organisatie dan wel taken van de organisatie anders te beleggen. Het IHC vervult daarin een adviserende en ondersteunende rol.

Het IHC werkt steeds vaker samen met Indische organisaties van de jongere generaties. Indien gesproken wordt van 'jongere generaties' bedoelt het IHC:

1. 2^e generatie: De baby boomers (geboren tussen 1946-1964) en de generatie X en Y (geboren tussen 1965-1982).
2. 3^e generatie/de kleinkinderen: de new boomers (geboren tussen 1983-2001) en generatie Z (geboren na 1992)

Het IHC zet in 2016 de samenwerking met de jongere generaties voort en verdiept zich verder in hoe die generaties het beste aan te spreken zijn. In 2015 heeft het IHC de programmering al breder ingezet, door aansluiting te zoeken bij bestaande evenementen, die anders zijn dan alleen de gebruikelijke Indische evenementen. Daar waar dat met de Wereld Express goed lukt, is dat met andere activiteiten minder het geval. Het IHC blijft dit ook in 2016 nastreven. Door de doelgroep meer te betrekken bij en deel uit te laten maken van de programmering (samenwerkingspartners, kartrekkers, e.d.), profileert het IHC zich

meer en meer als regisseur en coördinator van activiteiten, die tevens andere organisaties faciliteert.

In 2016 is het IHC wederom medeorganisator van de jaarlijkse Indiëlezing op 8 maart in Amsterdam. De lezing wordt georganiseerd door de stichtingen: De Brug/Jembatan, Netwerk Vergeet Mij Niet, Nusantara Amsterdam, Herdenking Gevallenen en Slachtoffers in Nederlands-Indië, Gastdocenten WOII ZO Azië, Indisch Herinneringscentrum, 4/5 mei Comité Amsterdam Zuidoost.

Resultaat:

- Een netwerk van Indische organisaties, die elkaar ondersteunen en versterken.
- Samen met Indische jongerenorganisaties, aansluiting bij een (nog nader te bepalen) festival.
- 5e Jaarlijkse Indiëlezing in de Openbare Bibliotheek Amsterdam op 8 maart 2016.

Stichting Musea en Herinneringscentra 1940-1945

Het IHC participeert in de Stichting Musea en Herinneringscentra 1940-1945 (SMH). SMH is in 2015 verder geprofessionaliseerd en heeft een onafhankelijke voorzitter aangetrokken. In de oorlogserfgoedwereld heeft SMH een museale en educatieve spilfunctie. De educatieve spilfunctie wordt gedeeld met het Nationaal Comité 4 en 5 mei. SMH profileert zich als brancheorganisatie en stimuleert de samenwerking tussen organisaties.

Aanpak:

Het voltallige bestuur vergadert drie keer per jaar. Daarnaast is er een Dagelijks Bestuur dat geregeld samenkomt. SMH acteert als belangenbehartiger voor oorlogs- en verzetsmusea en herinneringscentra.

Resultaat:

- IHC participeert in SMH, een proactieve organisatie van oorlogs- en verzetsmusea en herinneringscentra.

Universiteit van Amsterdam: Leerstoel Indisch Herinneringscentrum

Per 1 mei 2015 geeft dr. Remco Raben als bijzonder hoogleraar voor een periode van vijf jaar invulling aan de leerstoel Indisch Herinneringscentrum. Het IHC heeft Raben benoemd tot bijzonder hoogleraar koloniale en postkoloniale literatuur- en cultuurgeschiedenis aan de Faculteit der Geesteswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam (UvA). Raben doet onderzoek naar de dekolonisatie van Nederlands-Indië/Indonesië in een langere termijnperspectief. In zijn werk legt hij verbanden tussen de koloniale en postkoloniale ontwikkeling van Indië/Indonesië en probeert hij een brug te slaan tussen de vaak gescheiden geschiedperspectieven van de verschillende bevolkingsgroepen. Raben richt zich daarbij op uiteenlopende onderwerpen als gevangenen, mobiliteit,

stedelijke ordening, recht en geweld, arbeidersorganisaties, ondernemerscultuur, democratie, onderwijs en kunst. Raben geeft daarnaast colleges aan de UvA.

De financiering geschiedt via Stichting Pajong, die beschikt over de hiervoor bestemde gelden. Stichting Pajong stelt de gelden ter beschikking aan het IHC.

Aanpak:

De bijzondere leerstoel is gericht op de postkoloniale herinneringscultuur in de naoorlogse periode. De focus ligt daarbij op de dynamiek van de herinnering en op vormen van cultuurtransfer die deze beïnvloeden (migratie, repatriëring, globalisering). De bijzonder hoogleraar draagt in onderwijs en onderzoek bij aan een beter begrip van de betekenis van het koloniale verleden voor de samenleving van vandaag en morgen.

De bijzonder hoogleraar zal eenmaal per twee jaar een publieke lezing verzorgen, die eveneens bekostigd worden uit de daarvoor bestemde gelden. Op deze wijze geeft het IHC hernieuwd vorm aan de 'Gebaarlezing'. De eerste publieke lezing is de inaugurele rede in het voorjaar van 2016.

Resultaat:

- Publieke lezing, i.c. de inaugurele rede van Prof. dr. Remco Raben.
- Collegereeks aan de UvA, verzorgd door Prof. dr. Remco Raben.

NIOD

Doel: Het uitvoeren van een structurele samenwerking op het gebied van de verdere uitbreiding en het dynamisch houden van de gezamenlijke kenniscentra 'Kenniscentrum Oorlogsbronnen' en het webportaal 'Indië in Oorlog'.

Het IHC en het NIOD hebben een gezamenlijk Memorandum of Understanding (MoU). In het MoU is de samenwerking tussen beide organisaties met betrekking tot ieders webportaal (resp. 'Netwerk Oorlogsbronnen' en 'Indië in Oorlog') geformaliseerd. In het MoU is vastgelegd dat het IHC collecties m.b.t. WOII in Nederlands-Indië en het NIOD de overige WOII collecties zal aansluiten. Alle collecties zijn c.q. worden, daar waar relevant, over en weer doorzoekbaar. Het MoU doet recht aan de door VWS verstrekte opdracht aan de twee organisaties.

Het NIOD heeft in 2015 het project 'Kenniscentrum Oorlogsbronnen: Van portal naar kenniscentrum'. Het belangrijkste doel van dit project is te inventariseren hoe de collecties en kennis het best via het digitale domein naar het publiek gebracht kunnen worden. In het project wordt een aantal verkenningen uitgevoerd op het gebied van beleid, doelgroepen, collecties en collectie houdende instellingen en ontsluitingsstrategieën. De directeur van het IHC neemt deel aan de werkgroep Beleidsontwikkeling 'Stip op de Horizon'.

De activiteiten in het kader van deze samenwerking zijn uitgewerkt in hoofdstuk 3.2.3.

Oorlogsgravenstichting (in Indonesië, de fysieke plek van het IHC)

Bekostiging: Het IHC dient projectaanvragen in voor externe financiering. Pas nadat de financiering rond is, zal het project van start gaan.

Doel: Een versteviging en verdieping van de samenwerking met de Oorlogsgravenstichting (OGS), die een toegevoegde waarde biedt bij de uitvoering van projecten, waarbij de kennis en expertise van beide organisaties wordt benut.

In samenwerking met de Oorlogsgravenstichting en Leidelmeijer Historisch Onderzoek (uitvoerder), heeft het IHC in 2012 een projectvoorstel geschreven, getiteld: 'Ik lig hier niet alleen'. Verhalen achter de verzamelgraven op de Nederlandse Erevelden in Indonesië." Kortweg het project Verzamelgraven. In dit project worden de persoonlijke verhalen achter de verzamelgraven op de Nederlandse Erevelden in Indonesië beschreven. Deze verzamelgraven bestrijken de periode 1941 tot en met 1950. Het verloop van deze gebeurtenissen, die voor deze mensen de dood tot gevolg hadden, loopt in de tijd synchroon met belangrijke gebeurtenissen in de oorlog en dekolonisatieperiode in Nederlands-Indië (1941 -1950). De verhalen achter de verzamelgraven zijn de 'petites histoires' die de 'grote geschiedenis' een menselijk gezicht geven. Eerder is het IHC er niet in geslaagd subsidie te verkrijgen voor dit project.

Het project Verzamelgraven is een eerste aanzet van het IHC om verbinding te maken met de werkelijk fysieke plek van het Indisch Herinneringscentrum: Indonesië c.q. voormalig Nederlands-Indië. Vanwege het grote belang van dit project, wordt in 2016 een nieuwe poging ondernomen het project van de grond te krijgen. Daartoe is gekozen voor een stapsgewijze aanpak.

Aanpak:

In de nieuwe aanpak worden de verzamelgraven per ereveld ontsloten en wordt er een combinatie gemaakt met het bredere erfgoedveld. Het IHC wil in 2016 starten met Semarang.

Er wordt aansluiting gezocht bij Indisch erfgoed van Semarang. Nederland heeft een Gemeenschappelijk Erfgoed Fonds ingesteld. Met het fonds worden projecten gefinancierd voor behoud van cultureel erfgoed in Indonesië, zoals gebouwen, oude schepen, musea en archieven. Hierbij zijn ook Nederlandse instellingen en musea betrokken. Het fonds wordt ook gebruikt om erfgoed onder de aandacht te brengen bij een jong en breed publiek. Het IHC zal een aanvraag indienen bij het fonds.

Het IHC benadert een lokale samenwerkingspartner, i.c. Yayasan Widya Mitra, waarmee een 'Heritage walk/tour' wordt ontwikkeld. De tour gaat langs plekken uit het boek 'Reisgids Indonesië' met eventueel uitbreiding naar andere plekken: Ereveld Candi (militairen) 26 verzamelgraven, Ereveld Kalibanteng (burgers) 20 verzamelgraven, Van Deventerschool, Boeloe gevangenis, Klooster Bangkok, Kamp Halmaheira, Kamp Lampersari, Tugu Muda Monument, Gedung Lawang Sewu.

De plekken worden (digitaal) overgezet naar Erfgoed op de kaart. Op de erevelden wordt WIFI aangelegd, zodat Erfgoed op de kaart ter plekke geraadpleegd kan worden. Via Yayasan Widya Mitra worden lokale simkaarten met internet voorbereid, die toeristen

speciaal voor de Heritage tour/walk kunnen verkrijgen. De tour komt zowel in het Nederlands als in het Indonesisch beschikbaar. Dit deel van de erfgoedreis naar Semarang, kan via Nederlandse reisbureaus (inclusief simkaart) worden aangeboden.

Resultaat:

1. Een webapplicatie ('Erfgoed op de kaart') voor een website en mobiele telefoon van de twee erevelden en overige erfgoedlocaties in Semarang.
2. Verbinding met de fysieke plek (i.c. erfgoedlocaties in Semarang, Indonesië) van het Indisch Herinneringscentrum.

3.2 Activiteiten IHC

Door samen te werken met meerdere partijen, is het IHC beter in staat een breed activiteiten aanbod te realiseren.

Bij de ontwikkeling van activiteiten wordt gebruik gemaakt van de aanwezige infrastructuur en middelen, bestaande uit de publiekspresentatie en het fotoboek en de digitale museumtour 'Het Verhaal van Indië', het stripboek 'De Terugkeer', het webportaal 'Indië in Oorlog' en de dvd 'Oorlog in het Paradijs'.

De activiteiten van het IHC bestaan uit:

1. Herinneren in relatie tot herdenken
2. Voorlichting en educatie
3. Fungeren als (inter)nationaal en centraal kennisloket
4. Ontwikkelen van podiumactiviteiten

3.2.1 Herinneren in relatie tot herdenken

Doel: Het IHC werkt vanuit zijn visie op het verankeren van het verleden in de toekomst aan het levend houden van de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië.

In hoofdstuk 3.1.5. van dit plan is reeds de samenwerking met de Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 (Stichting Herdenking) beschreven. In feite valt dat ook onder de activiteiten met betrekking tot 'Herinneren in relatie tot herdenken' Het IHC werkt sinds 2012 samen met de Stichting Herdenking en in 2014 heeft dat geresulteerd in de ondertekening van een samenwerkingsovereenkomst. De samenwerking is hiermee geïntensiveerd, zodat er nu ook op andere momenten door het jaar heen aandacht wordt besteed aan 15 augustus in de vorm van activiteiten dan wel publiciteit. Het doel hiervan is het op de kaart zetten van 15 augustus, zodat de Indiëherdenking ook voor de toekomst behouden blijft.

Daar waar herdenkingsmonumenten een landschap van herinnering vormen, zijn de verschillende Indiëherdenkingen niet los te koppelen van de herinnering aan de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië. Het IHC ziet voor zichzelf de taak om desgevraagd, samen met de particulieren of verschillende herdenkingscomités, inhoud te geven aan de herinnering van verschillende thema's uit de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië. Het IHC heeft hierin geen leidende rol, maar zal op verzoek van organisaties een ondersteunende rol bieden.

Het IHC staat ook open voor initiatieven van particulieren en zelfstandigen om invulling te geven aan de herinneringsfunctie.

Aanpak:

In 2016 worden meerdere activiteiten rondom 15 augustus georganiseerd, onder de titel 'Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst'. In 2015 bestond dat onder andere uit: #Ikherdenk campagne, introductie van de Melati (Indische jasmijn), de YouTube campagne, Indische Salons en INDOroutes). Dit programma wordt gedurende 3 jaar extern gefinancierd door het vfonds. Voor 2016 wordt wederom externe financiering aangevraagd en zal de lijn in het programma voortgezet worden.

Resultaat:

- 15 augustus is geborgd voor de toekomst.
- Uitvoering van het project 'Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst'.

3.2.2 Voorlichting en educatie

Voor 2016 is het doel van voorlichting en educatie:

Een breed publiek bereiken van jongeren (10-15 jaar) en volwassenen, die geen directe relatie hebben met Nederlands-Indië. Dit doet het IHC door projecten te continueren of op te starten met een gegarandeerd bereik, die dicht bij het publiek staan en waarin wordt samengewerkt met verschillende partners.

In dit Jaarplan wordt 'voorlichting en educatie' besproken als één kerntaak. Daarbij wordt steeds duidelijk verteld welke doelgroep het IHC voor ogen heeft bij een bepaalde activiteit. Voorlichting en educatie zijn immers twee kanten van dezelfde munt, beide bedoeld om bovenstaand doel te behalen.

Activiteiten

In 2016 onderneemt het IHC verschillende activiteiten in het kader van voorlichting en educatie.

De activiteiten in het kader van voorlichting en educatie zijn primair gericht op:

- Jongeren uit het primair en voortgezet onderwijs (10-15 jaar)
- Volwassenen, die geen directe relatie hebben met Nederlands-Indië

De activiteiten zijn verder gericht op:

- Alle geïnteresseerden in de vaderlandse geschiedenis
- De Indische gemeenschap (verschillende generaties; binnen- en buitenland): allen die zich verbonden voelen met Nederlands-Indië of Indonesië
- Docenten (PO, VO, HO) en wetenschappers geschiedenis en maatschappijleer
- Organisaties werkzaam voor de Indische gemeenschap
- Culturele (erfgoed)instellingen en musea
- Lokale, provinciale en landelijke overheden
- Subsidieverstrekkers en fondsen

1. Wereld Express

Doelgroep:

- *Primair: jongeren van 10 tot 14 jaar.*
- *Secundair: alle jongeren en volwassenen die geïnteresseerd zijn in het onderwerp.*

De Wereld Express is een 12-meter lange trailer die door Nederland reist, op weg naar jongeren die een spannende tentoonstelling willen bezoeken in hun eigen omgeving. De Wereld Express is gemaakt voor jongeren van 10 tot 14 jaar, maar is ook voor volwassenen boeiend. De tentoonstelling gaat over grote thema's, zoals herdenken, anders-zijn, vooroordelen en wonen in een ander land. Gaandeweg ontdekken de bezoekers dat de tentoonstelling vooral over hen zelf gaat.

De Wereld Express is leuk en leerzaam voor een klas, maar is ook interessant voor individuele bezoekers. In de Wereld Express leren bezoekers wat vooroordelen zijn en hoe ze ontstaan. Ze kijken letterlijk naar zichzelf via de ogen van de ander. Ze stellen vragen als: waar ben ik thuis? Hebben mensen een vaderland nodig? Welke gewoonten heb ik? Wat is vreemd? Wat betekenen herdenken en herinneren voor mij? En: hoe kan ik in mijn eigen leefwereld conflicten op een vreedzame manier oplossen? Al deze vragen worden gesteld via speelse, verrassende en leuke werkvormen.

De Wereld Express reist drie jaar door heel Nederland. 2016 is het tweede jaar. Het IHC verhuurt de Express aan lokale organisaties. Dit zijn bijvoorbeeld oorlogs- en verzetsmusea, Indische organisaties, gemeenten, Wereldwinkels, historische verenigingen, bibliotheken, welzijnsinstellingen en grote scholengemeenschappen. Het IHC werft daartoe actief huurders. De organisaties nodigen vervolgens scholen uit om de Express te bezoeken. Het IHC begeleidt hen daarbij en geeft advies en middelen om het scholenbezoek zo goed mogelijk te laten verlopen.

Resultaat:

- De Wereld Express is in 2016 op minimaal tien verschillende locaties te bezichtigen.
- Minimaal 15.000 bezoekers bij de Wereld Express in 2016.

2. Indische Buurten

Doelgroep:

- *Inwoners van Indische Buurten, evenals leerlingen van scholen die in Indische Buurten zijn gevestigd.*
- *Alle jongeren en volwassenen die geïnteresseerd zijn in het onderwerp.*

Ruim twee miljoen Nederlanders hebben op allerlei manieren banden met Oost- en West-Indië. Zij zijn er geboren, hebben er als militair gediend of hun voorouders komen er vandaan. Daarnaast wonen er 200 duizend Nederlanders in 50 verschillende gemeenten in een buurt met Indische straatnaam. Zij hebben meestal geen persoonlijke band met Oost- of West-Indië, maar zijn wel geïnteresseerd in hun eigen omgeving. In deze buurten staan ook basisscholen en middelbare scholen, met leerlingen die regelmatig projecten doen over hun eigen wijk.

Met het 'Indische Buurten' projecten worden deze twee doelgroepen samen gebracht. Het project vertelt de historische en persoonlijke geschiedenis over Oost- of West-Indië, door het verspreiden van de verhalen over de betekenis en het ontstaan van de Indische Buurten in heel Nederland. Wat is de link met Oost- of West-Indië? Welke mensen hebben een relatie met het verhaal van Oost- of West-Indië van deze buurt? Welke mensen wonen er nu? Waarom heeft een straat die naam en welke betekenis heeft dat voor onze geschiedenis?

Het IHC participeert als inhoudelijk adviseur in het project Indische Buurten. Het project levert uiteindelijk vier concrete resultaten op:

- Een boek 'Indische Buurten in Nederland' (*werktitel*).
- De website www.indischebuurten.nl, waar mensen meer informatie kunnen vinden en verhalen met elkaar kunnen delen.
- De documentaire 'Indië in Nederland', die samen met RTV Utrecht wordt gemaakt.
- Lesmateriaal voor scholen in de Indische Buurten.

Resultaat:

- Het IHC organiseert samen met het projectteam een pilot op scholen in Utrecht en Amsterdam voor het project Indische Buurten
- Het IHC maakt samen met RTV Utrecht en het projectteam de documentaire 'Indië in Nederland'
- Het IHC participeert in de website www.indischebuurten.nl.

3. Digitale les bij De Terugkeer

Doelgroep: Leerlingen uit de onderbouw van het voortgezet onderwijs.

Het IHC wil een digitale les maken bij de strip De Terugkeer, die door scholen in het voortgezet onderwijs gebruikt kan worden via een digibord. Het IHC maakt de les in samenwerking met de Anne Frank Stichting (AFS), die digitale lessen maakt bij De Ontdekking en De Zoektocht. De lessen van de AFS zijn al in september 2015 klaar, maar het IHC en de AFS gaan gezamenlijk optrekken in de promotie van de drie lessen.

Met de digitale les wil het IHC het gebruik en de verkoop van de strip De Terugkeer stimuleren. Voor dit project moet nog externe financiering worden aangevraagd.

Resultaat:

- Het IHC maakt samen met de AFS een digitale les bij de strip De Terugkeer.

4. Quiz primair onderwijs bij 'Terug naar Tjihapit'

Doelgroep: Leerlingen uit groep 7 en 8 van het primair onderwijs.

Op 15 augustus 2015 ging de NOS-documentaire 'Terug naar Tjihapit' in première. De documentaire vertelt het verhaal van acteur Eric Schneider en zijn zoons Beau (ook acteur) en Olivier. Eric Schneider was acht jaar toen de Japanners Nederlands-Indië letterlijk binnen fietsten en elf toen de oorlog afgelopen was. Het verhaal van de familie Schneider is één grote geschiedenisles. Het Japanse kamp, de Bersiap, de Birma-Siam Spoorweg, de terugkeer naar Nederland en het effect dat de oorlog heeft op de generaties die erna geboren zijn.

Samen met de NOS maakt het IHC de filmbeelden uit de documentaire beschikbaar voor het onderwijs. Het IHC maakt een educatieve versie, zodat docenten op eenvoudige wijze over korte filmclips kunnen beschikken. De eerste filmbeelden worden geleverd door de NOS, maar later kunnen daar ook andere filmfragmenten aan worden toegevoegd. Bijvoorbeeld van de documentaire 'Spoor van 100.000 doden' of andere producties van het IHC.

NOS en IHC zijn de initiatiefnemers van dit project. Voor het project wordt verder samengewerkt met partners die kunnen garanderen dat de filmfragmenten en het lesmateriaal verspreid worden onder kinderen en jongeren. Voor het primair onderwijs wordt hiervoor samengewerkt met Ssula. Ssula is een website voor ouders en kinderen in het primair onderwijs. Ssula heeft een bereik van 20.000 docenten en 90.000 leerlingen.

Na 15 augustus maakt het IHC samen met de NOS en de samenwerkingspartners de filmfragmenten geschikt voor het voortgezet onderwijs. In het voorjaar van 2016 wordt samen met Ssula een quiz voor het primair onderwijs gemaakt.

Resultaat:

- Het IHC maakt samen met Ssula een quiz voor het primair onderwijs, met filmfragmenten uit 'Terug naar Tjihapit'.

5. Dromen van vrijheid

Doelgroep: Leerlingen uit groep 7 en 8 van het primair onderwijs in de regio Arnhem.

In 2015 presenteerde het IHC samen met het Museon en Uitgeverij Leopold het nieuwe jeugdboek *Dromen van vrijheid* (10+), geschreven door Lieke van Duin en Truus Huizenga. Het boek is gebaseerd op de waargebeurde ervaringen van Truus tijdens de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië.

In 2016 maakt het IHC samen met Museum Bronbeek een tijdelijke tentoonstelling over het boek. De tentoonstelling wordt bij zaal 4, 5 en 6 van Het Verhaal van Indië geplaatst. Bij de tentoonstelling wordt een lesbrief gemaakt en flyers, die verspreid worden bij de scholen in de regio Arnhem. Ook gaan Lieke en/of Truus gastlessen geven aan scholen.

Resultaat:

- Tentoonstelling 'Dromen van vrijheid' in Museum Bronbeek.
- Lesbrief voor groep 7 en 8 bij de tentoonstelling en het boek.
- Minimaal 15 scholen bezoeken de tentoonstelling of krijgen een gastles in de klas.

6. Interviewproject Herinneringen aan Indië*Doelgroep:*

- *Ooggetuigen van de Tweede Wereldoorlog en de nasleep daarvan in Nederlands-Indië.*
- *Alle geïnteresseerden in de geschiedenis van Nederlands-Indië.*

Met het interviewproject Herinneringen aan Indië legt het IHC verhalen vast van mensen die de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië hebben meegemaakt of die rechtstreeks betrokken zijn geweest bij de dekolonisatieoorlog. In 2015 zijn grote stappen gezet om het interviewproject beter te waarborgen voor de toekomst en meer bekendheid te geven bij een breed publiek. De collectie van het project bestond eind 2015 uit ongeveer zeventig interviews en groeit nog steeds. Onderwerpen als het leven voor de oorlog, de Japanse inval, het krijgsgevangenschap, de bevrijding en de repatriëring worden belicht door de ogen van verschillende bevolkingsgroepen.

De collectie van het IHC is in 2015 vastgelegd in een database, die intern bij het IHC ligt en te zien is op de website van archiveringsplatform DANS. In 2016 wordt deze database aangevuld door de vrijwilligers van het IHC, zodat hij helemaal compleet is. Ook zijn er enkele fragmenten van interviews geüpload op YouTube en is er informatie over het project

op de website van het IHC geplaatst. In 2016 gaat het IHC daarmee door, zodat het project voortdurend aandacht krijgt.

De reacties op de filmfragmenten zijn positief en mensen vinden het leuk en interessant om verhalen te bekijken van ooggetuigen. Daarom gaat het IHC hier in 2016 mee door.

Resultaat:

- Het IHC blijft nieuwe fragmenten op YouTube en de website van het IHC plaatsen, zodat het project voortdurend aandacht krijgt.
- Het IHC zoekt uit in hoeverre het wenselijk en mogelijk is om alle interviews integraal online aan te bieden via de website van DANS.

7. Voorbereidingen jubileumboek

Samen met schrijfster Martine Letterie wil het IHC graag een jeugdboek maken voor het jubileumjaar van het IHC: 2017. Martine Letterie is een bekend (jeugdboeken)schrijfster en heeft o.a. voor de serie 'Vergeten oorlog' geschreven. Ook schreef ze eerder boeken samen met Nationaal Monument Kamp Amersfoort en Herinneringscentrum Kamp Westerbork.

Het IHC wil graag een jeugdboek maken voor jongeren vanaf 12 jaar. Een boek dat gaat over een Indische hoofdpersoon van 13/14 jaar, die in Nederlands-Indië de Bersiap en de onafhankelijkheidsoorlog meemaakt en daarna de komst naar Nederland. Het boek is bedoeld voor leerlingen in het voortgezet onderwijs en behandelt thema's die ook in het onderwijs belangrijk zijn: dekolonisatie, oorlog, vluchten, komst naar een nieuw land.

De planning is om het boek in november 2017 te presenteren. Het IHC wil tegelijkertijd met het boek educatief materiaal te maken, zodat het boek aan scholen kan worden verspreid. Bij het schrijven van het boek kunnen de vastgelegde interviews van het IHC als bron worden gebruikt.

Het IHC treft in 2016 voorbereidingen voor het boek en voor educatief materiaal bij het jeugdboek. Daarbij wordt een extra partij gezocht (bijvoorbeeld het Museon), die samen met het IHC het boek en materiaal onder de aandacht kan brengen bij jongeren en scholen.

Resultaat:

- Het IHC bereidt samen met Martine Letterie het jubileumboek voor, door bronnenmateriaal te vinden en mee te denken over het verhaal.
- Het IHC vindt een partner voor het educatief materiaal bij het jubileumboek.

8. Indische gastlessen uitbreiden

Doelgroep:

- *Leerlingen in de bovenbouw van het primair onderwijs en alle klassen van het voortgezet onderwijs*

In 2013 is het IHC een samenwerking aangegaan met het Landelijk Steunpunt Gast sprekers om het aantal boekingen van een gastles over Nederlands-Indië te verhogen. Het IHC wil graag dat meer scholen een gastles boeken, omdat een gesprek met een ooggetuige jongeren op een unieke manier inzicht geeft in de geschiedenis van Nederlands-Indië.

Het IHC streeft ernaar om het aantal boekingen van een Indische gast spreker in 2016 substantieel te verhogen. Het IHC wil de Indische gastlessen aanbieden in combinatie met de Wereld Express en met een bezoek aan Het Verhaal van Indië. Bij contact met huurders van de Wereld Express wordt expliciet gewezen op de mogelijkheid om een ooggetuige in te zetten op scholen. Dat gebeurt ook bij de werving van scholen voor Het Verhaal van Indië.

Resultaat:

1. Minimaal 10% extra gastlessen Nederlands-Indië in 2016.

9. Kenniscentrum Repatriëring: heritage centre van de toekomst.

Bekostiging: Het IHC dient projectaanvragen in voor externe financiering. Pas nadat de financiering rond is, zal het project van start gaan.

Doel: Het digitaal toegankelijk maken van de passagiers- van de bootreis naar en van Indië/Indonesië, als start voor het heritage centre van de toekomst.

In 2016 zet het IHC de eerste stappen in zijn ontwikkeling naar het heritage centre van de toekomst. Het centrum - naar het voorbeeld van Ellis Island – zal ruim toegankelijk zijn met het Kenniscentrum Repatriëring als kern van de nieuwe publiekspresentatie.

De bootreis van en naar Nederlands-Indië heeft voor veel families een onuitwisbare herinnering. Bij de verschillende golven van repatriëring had de bootreis een centrale rol. Mensen die zelf de bootreis hebben gemaakt, maar ook de opvolgende generaties, zijn nog altijd op zoek naar passagierslijsten. Deze zijn tot op heden onvoldoende ontsloten. Het IHC wil de passagierslijsten digitaal ontsluiten als aanvulling op en verdieping van 'Het Verhaal van Indië'. De informatie wordt ontsloten voor het publiek in de vorm van een digitaal Kenniscentrum Repatriëring en wel via een museumtafel.

Aanpak:

Het project Kenniscentrum Repatriëring is een complex project, vooral omdat het IHC te maken heeft met de beperkte openbaarheid van gegevens op internet van nog in leven zijnde personen. Daarom is het van belang dat persoonsgegevens geselecteerd kunnen worden op geboortedatum. Hiervoor zijn twee methoden mogelijk ten eerste het automatisch scheiden van gegevens en het handmatig intypen van gegevens. Dit laatste is een kostbare aangelegenheid. Daarom is gezocht naar een mogelijkheid om dit tegen lagere kosten te realiseren. Dat kan via een project als Vele Handen. Vele vrijwilligers werken dan mee aan het intypen van de gegevens. Een nadeel van Vele Handen is dat het heel lang duurt voordat er resultaten zijn.

Vandaar dat er eerst gezocht is naar de mogelijkheid van het automatisch scheiden. Het IHC heeft in 2015 een 'proof of concept' laten uitvoeren door Picturae. De resultaten waren onvoldoende, om het materiaal goed beschikbaar te maken is nog steeds een handmatige bewerking nodig.

Aangezien het handmatig verwerken van het materiaal een meerjarig project is, heeft het IHC een alternatief ontwikkeld:

De beschikbare Excel sheets met namen worden het uitgangspunt. Het IHC heeft twee grote bronnen tot zijn beschikking:

1. De ruim 350 Excel sheets die gebruikt zijn door Stichting Het Gebaar in de collectie van Stichting Pelita.
2. Pdf files van de Indische Genealogische Vereniging. Hierop staan per vaart: Familiennaam, voorletters en geboortedatum. Het beslaat ruim 600 lijsten.

Een deel van de lijsten is dubbel, maar het IHC beschikt zo toch over ruim 730 passagierslijsten, waarop de persoonsnamen met geboortedatum staan. Deze passagierslijsten worden gekoppeld aan de digitale bestanden en vormen de basis voor de start van het project Kenniscentrum repatriëring.

De uitwerking is opgenomen in een projectvoorstel, waarmee in het najaar van 2015 aanvragen bij fondsen zijn ingediend.

In de eerste fase (9 maanden) wordt de webapplicatie/museumtafel gerealiseerd, waarin alle functionaliteiten beschikbaar zijn en de bezoeker kan zoeken in de ruim 730 passagierslijsten. Deze kunnen in een afgeschermd omgeving bekeken worden. De passagierslijsten die nog niet digitaal beschikbaar zijn, worden gedigitaliseerd. In deze zelfde fase worden ook de overige ruim 900 lijsten geïnventariseerd en gedigitaliseerd. Deze lijsten zullen ondergebracht worden in een project van 'Vele Handen' waarin de lijsten handmatig worden ingetypt door vrijwilligers.

Bij de lancering van het Kenniscentrum Repatriëring wordt de wervingscampagne rond het 'Vele Handen' project van Picturae gestart met het aantrekken van vrijwilligers. Dit is de start van de tweede fase. In deze fase worden de lijsten langzaam maar zeker aangevuld tot het volledig aantal lijsten. Het is de bedoeling dat rond het project van 'Vele handen' ook een community ontstaat die zich sterk betrokken voelt bij het project.

Resultaat:

- Realisatie Kenniscentrum Repatriëring dat voor publiek toegankelijk is.
- Aanvang van het 'Vele handen' project in de tweede helft van 2016.

10. Vrienden uitbreiden

Doelgroep:

- *Alle geïnteresseerden in de geschiedenis van Nederlands-Indië en zij die het Indisch Herinneringscentrum een warm hart toedragen.*

In 2015 is het aantal Vrienden van het IHC toegenomen. Het IHC is er trots op dat er in de eerste helft van het jaar 50 extra Vrienden zijn geworven en verwacht dat deze trend

doorzet. Doordat de naamsbekendheid groeit en doordat het IHC zeer actief Vrienden werft, zijn de verwachtingen voor 2016 positief. Het IHC gaat uit van een extra groei ten opzichte van 2015. Het IHC organiseert in 2016 bovendien wederom een Vriendendag, met een speciaal programma voor alle mensen die het IHC steunen. Er wordt een interessante locatie uitgekozen, dit keer op een goed te bereiken locatie in het midden van het land.

Resultaat:

- Minimaal 100 extra Vrienden van het IHC in 2016.

3.2.3 Kennisloket en online media

Doel: Met zijn online media is het IHC hét (inter)nationale en centrale kennisloket voor alle zaken aangaande Nederlands-Indië in relatie tot de Tweede Wereldoorlog vanaf begin 1900.

Aanpak:

Jongeren en volwassenen zijn gewend om een groot deel van hun informatie online te vinden. Het IHC anticipeert hierop door de online informatie steeds te vernieuwen en te verbeteren. In 2016 wil het IHC het bereik van online media wederom vergroten.

Bij elke aanpassing aan het webportaal worden veel technische problemen ondervonden. Het IHC loopt daardoor steeds meer tegen de beperkingen van het huidige webportaal aan. Dit heeft te maken met de oorspronkelijke opzet c.q. technische basis van het webportaal. Hierdoor is het IHC maar beperkt in staat het webportaal te vernieuwen. Aangezien het IHC de wens heeft het webportaal verder door te ontwikkelen en aan te passen aan de wensen van deze tijd, is in 2015 een plan opgesteld voor het bouwen van een Proof of Concept van een geheel nieuwe webportaal. Bij het ministerie van VWS is de projectaanvraag ingediend. Trifork bouwt een 'Proof of Concept' voor een nieuwe back-end (niet zichtbare achterkant) van het webportaal, op basis van een fixed price offerte. Conform offerte bouwt Trifork het webportaal en sluit het één collectie aan om te tonen dan wel doorzoekbaar te maken. Bij succesvolle uitvoering van dit project, behoren de performance-problemen tot het verleden.

In 2015 is een begin gemaakt met het ontsluiten van de interviewserie 'Herinneringen aan Indië' via 'Indië in Oorlog'. De volledige interviews worden ontsloten bij DANS, zodat zij permanent beschikbaar blijven. Hier komen de interviews ten dienste van wetenschappelijk onderzoek. De samenvattingen op 'Indië in Oorlog' zijn ongekend populair. In 2016 wordt de collectie steeds verder uitgebreid.

Verder zijn steeds meer mensen betrokken bij het werk en de doelen van het IHC via digitale media. Facebook, Twitter en de drie websites van het IHC vormen een onmisbaar deel van de voorlichting aan een breed publiek. Het IHC heeft blijvend aandacht voor het vergroten van de reikwijdte van de digitale media. In 2016 wordt wederom aandacht besteed aan de doelgroepencommunicatie om nog beter de verschillende doelgroepen en generaties aan te spreken in hun eigen taal.

Resultaat:

- De bekendheid en het gebruik van 'Indië in Oorlog' als een kenniscentrum voor leerlingen en docenten in het primair, voortgezet en hoger onderwijs is in 2016 vergroot.
- 'Indië in Oorlog' is een webportaal dat inhoudelijk en technisch voldoet aan de vereisten van deze tijd.
- Het webportaal (en zijn nieuwe onderdelen) wordt actief onder de aandacht gebracht bij de doelgroepen van het IHC via de communicatiekanalen van het IHC in het algemeen, waaronder nieuwsbrief, Facebook, Twitter, en meer specifiek kanalen richting het onderwijs.
- De verschillende digitale communicatiekanalen van het IHC worden gericht ingezet voor de verschillende doelgroepen.
- Een gemiddelde groei van 10 % van het bezoek aan 'Indië in Oorlog', de websites, Facebook en Twitter.

3.2.4 Podiumactiviteiten

Doel: Het IHC staat bekend als nationale netwerkorganisatie die zelfstandig of in samenwerking met andere organisaties - op verschillende locaties in Nederland - met enige regelmaat goed bezochte podiumactiviteiten organiseert over onderwerpen die betrekking hebben op WOII in Nederlands-Indië.

Het IHC organiseert podiumactiviteiten zoals debatten, lezingen en seminars, die inhoudelijk aansluiten op thema's met betrekking tot de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië. De bijeenkomsten vinden verspreid door Nederland plaats.

De selectie van te programmeren podiumactiviteiten komt tot stand op basis van verschillende bronnen:

- Uit te diepen thema's van de publiekspresentatie 'Het Verhaal van Indië'.
- Door derden (organisaties, personen) aangedragen onderwerpen.
- Inspelen op actualiteiten: nieuwe publicaties van boeken of films, historische momenten en actuele maatschappelijke ontwikkelingen.

Het aantal geplande podiumactiviteiten wordt in 2016 bewust laag gehouden, om twee redenen:

- Het IHC concentreert zich zoveel mogelijk op planning en uitvoering van educatieve activiteiten.
- Het IHC houdt ruimte open voor het organiseren van activiteiten in die inspelen op de actualiteit. Dergelijke activiteiten laten zich niet een jaar van tevoren programmeren. Dat gebeurt in de loop van het jaar.

Aanpak:

In 2016 worden onder andere de volgende activiteiten georganiseerd.

- **Indiëlezing 2016**

Op 8 maart wordt de vijfde jaarlijkse Indiëlezing georganiseerd in de Openbare Bibliotheek in Amsterdam. IHC is medeorganisator.

- **Gedeeld verleden, gedeelde verhalen**

Op of rond 21 maart zal de jaarlijkse activiteit in samenwerking met de vier herinneringscentra plaatsvinden in het kader van 'Gedeeld verleden, gedeelde verhalen'. Centraal staat de (door de herinneringscentra gedeelde) geschiedenis van de Indische en Molukse gemeenschap en de gevolgen van de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië voor deze groep. Op 21 maart 2016 is het 65 jaar geleden dat de eerste boot met Molukkers aankwam in Rotterdam. Vanwege dit lustrumjaar worden de activiteiten dit jaar groots opgezet.

- **'Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst'**

Door het jaar heen en op 15 augustus, de dag van de Indiëherdenking in Den Haag, zullen IHC en Stichting Herdenking activiteiten organiseren die tot doel hebben om de Indiëherdenking bij jongeren beter 'op de kaart' te krijgen. Speciaal aandachtspunt is het genereren van aandacht in de media, die gericht is op verschillende generaties en dan vooral op jongeren. Voor 1 november 2014 wordt een vervolgaanvraag ingediend bij het vfonds, om in lijn met de activiteiten van 2014 nieuwe invulling te geven aan het programma 'Gedeeld verleden, gedeelde toekomst'. Daarin zullen de basisactiviteiten terugkomen: YouTube en #Ikherdenk campagnes, Indische salons, INDOroutes en promotie en verdere verspreiding van de Melati (Indische jasmijn) als herkenbaar symbool voor de Indiëherdenking. *Deze activiteiten worden extern gefinancierd.*

- **Vriendendag van het Indisch Herinneringscentrum**

Het IHC organiseert jaarlijks een speciale dag voor de vrienden en vrijwilligers van het Indisch Herinneringscentrum. Op deze dag kunnen de 'ambassadeurs' van het IHC elkaar ontmoeten en herinneringen met elkaar delen. Ook worden vrienden uitgenodigd om mee te denken over de activiteiten en werkzaamheden van IHC.

4. BEGROTING 2016 Stichting Indisch Herinneringscentrum (IHC)	2016 (prijspeil 2015)
BATEN (schatting)	
Bedrag Instellingssubsidie (zie toelichting hieronder)	571.980
Totale baten	571.980
LASTEN	
Behoud en beheer	
Huurkosten Bronbeek	90.000
Salarissen en sociale lasten	260.780
Diverse personeel gerelateerde kosten	25.000
Opleidingen personeel	4.650
Onkostenvergoeding bestuur	5.800
Beheer en exploitatie webportaal	51.000
Afschrijving MVA	2.725
Kantoorbenodigdheden	3.300
Drukwerk/huisstijl/portokosten	10.000
Kleine aanschaffingen (< 2.500)	4.000
Automatisering /	15.000
Assuranties / verzekeringen	3.250
Overige algemene kosten	12.000
Kosten financiële administratie en administratief beheer	15.600
Accountantskosten	7.300
Contributie / abonnementen / documentatie	3.300
Subtotaal	513.705
Inhoudelijke activiteiten	
<i>Voorlichting, educatie en PR</i>	
Heritage Centre: Kenniscentrum Repatriëring	PM
Bijdrage in onderhoud en beheer publiekspresentatie	12.500
Ondersteuning algemeen	15.500
Publiciteitskosten	11.000
Inkoopwaarde producten	11.275
Geschatte baten uit levering producten	-/-13.000
Advieskosten	15.000
<i>Herdenken en herinneren</i>	
Representatie IHC	6.000
Subtotaal	58.275
Totale lasten	571.980

Toelichting bij de begroting

Het bedrag van de instellingssubsidie (€ 571.980,-) is inclusief de huur- en servicekosten van drie museumzalen en het kantoor van het Indisch Herinneringscentrum (€ 90.000,-).

Dit is vastgelegd in de betalingsovereenkomst Defensie-VWS van 1 juli 2009.

Aangezien het huurbedrag rechtstreeks verrekend wordt tussen de ministeries van VWS en Defensie is het **gevraagde bedrag aan instellingssubsidie: € 481.980,-** (€ 571.980,- minus € 90.000,-).

Dit is het bedrag zonder OVA (Overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling).